

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE W GDAŃSKU

POMORANIA ANTIQUA

T. XXVI

Gdańsk 2017

Redaktor
prof. nadzw. dr hab. Tadeusz Grabarczyk

Komitety Redakcyjne
Ewa Trawicka, prof. dr Romuald Schild, prof. dr Błażej Śliwiński,
prof. dr hab. Witold Świątosławski, prof. dr hab. Maciej Kaczmarek

Sekretarz Redakcji
Beata Ceynowa

Skład komputerowy
Joanna Ossowska

Korekta
Elżbieta Pękała

Materiał ilustracyjny
P. Banaszak, K. Dąbrowska, J. Freza, P. Fudziński, P. Gan, M. Gębicki, R. Janczukowicz,
Z. Jankowski, M. Jasińska, A. Kamrowski, I. Karoń, A. Kleina, D. Król, M. Majewski,
M. Marczewski, A. Naleźny, K. Niedziółka, K. Ody, M. Pawlikowski, P.M. Pogodziński,
A. Rembisz-Lubiejewska, A. Sokół, A. Sosnowska, M. Sudoł, J. Szmit, M. Szostakiewicz,
S. Wadyl, K. Wiącek, J. Wrzesiński, R. Żukowski

Projekt graficzny okładki
Elżbieta Erzepki, Bogdan J. Kowalewski
wg projektu Wojciecha Jakubowskiego

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
POMORSKIEGO

Adres Redakcji
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
ul. Mariacka 25/26, 80-833 Gdańsk
www.archeologia.pl, e-mail: sekretariat@archeologia.pl
tel. 58 322 21 00, fax 58 322 21 11

© Copyright Muzeum Archeologiczne w Gdańsku
2017 Gdańsk, Poland

PL ISSN 0556-0691

SPIS TREŚCI

R O Z P R A W Y

JUDYTA J. GŁADYKOWSKA-RZECZYCKA ABC chorób zapalnych w paleopatologii	7
JUDYTA J. GŁADYKOWSKA-RZECZYCKA Paleopatologia w polsce. Uwagi, propozycje	35

M A T E R I A Ł Y

ANNA REMBISZ-LUBIEJEWSKA Surowce krzemienne w życiu wspólnot łżyckich pól popielnicowych na przykładzie osady w Rudzie, pow. Grudziądz, woj. Kujawsko-pomorskie, stanowisko 3–6	45
PIOTR FUDZIŃSKI, EDYTA PRZYTARSKA, MIROSŁAW FUDZIŃSKI Siekierka z podniesionymi brzegami z okolic Kapina	71
PAWEŁ GAN, ROBERT ŻUKOWSKI Badania archeometryczne elementów rzędu końskiego – phaler, znalezionych w okolicach Starogardu Gdańskiego	79
JUDYTA OSTAPIAK Urna z Grabowa Bobowskiego jako obraz i medium obrazowe	93
KAMIL NIEDZIÓŁKA, MARTA JASIŃSKA Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza w Szemudzie, powiat wejherowski, stan. 4	105
ANEKS	
PIOTR BANASZAK Analiza antropologiczna przepalonych szczątków kostnych z miejscowości Szemud, stan. 4, gmina loco, woj. pomorskie	139
MACIEJ PAWLIKOWSKI, ANNA STROBIN Badania mineralogiczno-petrograficzne właściwości sorpcyjnych węgli drzewnych z cmentarzyska z okresu przedrzymskiego w Babim Dole–Borczu, stan. 2, powiat Kartuszy	155

BARTOSZ KONTNY, SŁAWOMIR WADYL

Zaskakujące znalezisko z wczesnego okresu wędrówek ludów z Gdańska ... 165

ANEKS

MIROSŁAW SAWCZAK

Wyniki analizy spektralnej składu chemicznego srebrnej skuwki
z wczesnośredniowiecznego grodziska w Gdańsku 177

Z D Z I E J Ó W A R C H E O L O G I I

BEATA BIELIŃSKA-MAJEWSKA

Z historii badań nad schyłkowym paleolitem Torunia i jego okolic 181

P O P U L A R Y Z A C J A A R C H E O L O G I I

MARTA BLOCH-POGODZIŃSKA, PAWEŁ MAREK POGODZIŃSKI

Oswajanie miejsc. Różnorodne formy prezentacji wyników badań
archeologicznych jako element turystyki kulturowej w północnej części
województwa pomorskiego 197

DANUTA KRÓL

Stanowiska archeologiczne w nadmorskim krajobrazie kulturowym
– na przykładzie Osłonina i Rzucewa, gmina Puck 219

P O L E M I K I

DANUTA KRÓL

„A może świadomi łowcy?” Głos w dyskusji do artykułu Pawła Marka
Pogodzińskiego Neolityczni łowcy fok z Rzucewa – wyspecjalizowani zabójcy
czy przygodni myśliwi (przyczynek do badań) 233